U Iloku predstavljen projekt „Dani Julija Adamovića 2027.”

Autor: Darko Puharić

Trodnevna kulturno-znanstvena manifestacija u proljeće 2027. povezat će Ilok, Golubince i Rumu te potaknuti istraživanje i predstavljanje ostavštine nepravedno zapostavljenoga hrvatskog intelektualca europskog ugleda.

U Muzeju grada Iloka, u Dvorcu Odescalchi, u petak, 30. listopada 2026., predstavljen je međunarodni kulturno-znanstveni projekt „Dani Julija Adamovića 2027.”. Nositelj projekta je Hrvatsko akademsko društvo iz Subotice, a lokalni suorganizatori HKPD „Tomislav” iz Golubinaca i HKPD „Matija Gubec” iz Rume.

Projekt je posvećen **Juliju Adamoviću (1857. – 1940.)**, hrvatskom jezikoslovcu, romanistu, prevoditelju, leksikografu i sveučilišnom predavaču rodom iz Golubinaca u Srijemu. Više od tri desetljeća predavao je francuski jezik na Sveučilištu u Zagrebu, a esejima, udžbenicima, rječnicima i prijevodima pridonosio je povezivanju hrvatske i europske kulture, osobito francuske. Među priznanjima za njegov rad ističe se francuski orden Legije časti.

Inicijator projekta **Andrija Matić** upozorio je na nesrazmjer između Adamovićeva značaja i njegove današnje prepoznatljivosti. „Adamović je bio vrhunski poznavatelj francuskog jezika, osnivač Francuskog kulturnog kruga »Cercle français«, 37 godina lektor i predavač francuskog jezika na Sveučilištu u Zagrebu, iznimno produktivan i značajan, a nakon smrti 1940. godine jednostavno smo ga zaboravili. To je grijeh svih nas zajedno”, istaknuo je Matić.

Predsjednik Hrvatskog akademskog društva **Mato Groznica** naglasio je stručnu i dugoročnu ulogu nositelja projekta. „Mi smo programski motor i jamac stručne i znanstvene razine ove manifestacije. Naša je misija pretvoriti

ove dane u trajnu platformu za dijalog, nakladništvo i prekograničnu suradnju”, poručio je Groznica.

Za Golubince manifestacija ima posebno zavičajno značenje, dodatno osnaženje uloge već otvorene Hrvatske knjižnice „Julije Adamović”. Dopredsjednik HKPD-a „Tomislav” **Igor Gašparović** istaknuo je da je zadaća društva povezati stručni program s lokalnom zajednicom te približiti Adamovićev pedagoški i leksikografski rad posjetiteljima. Naglasio je kako se projektom želi poslati snažna poruka o važnosti obrazovanja, jezika i eu pismenosti, osobito među mladima.

Tajnik HKPD-a „Matija Gubec” iz Rume **Nikola Jurca** istaknuo je da manifestacija treba osvijetliti europske domete srijemskih Hrvata i njihov doprinos znanosti i visokom obrazovanju. Najavio je da će Ruma povezati europsku glazbenu tradiciju i građansku kulturu, uz program u kojem će tamburaški orkestar izvoditi i djela francuskih skladatelja.

Srijemski biskup **mons. Fabijan Svalina** istaknuo je potrebu da se život i djelo Julija Adamovića sagledaju u širem povijesnom i europskom kontekstu, podsjetivši na značajan doprinos Hrvata gospodarskom i kulturnom razvoju Srijema, koji je danas nedovoljno vidljiv u javnosti. Naglasio je da bi „Dani Julija Adamovića” mogli postati važna snaga povezivanja i zajedništva srijemskih Hrvata, i povezivanje s drugim europskim narodima, te poticaj snažnijem predstavljanju njihove baštine, uz poruku da se taj pothvat gradi u vjeri i uz Božju pomoć.

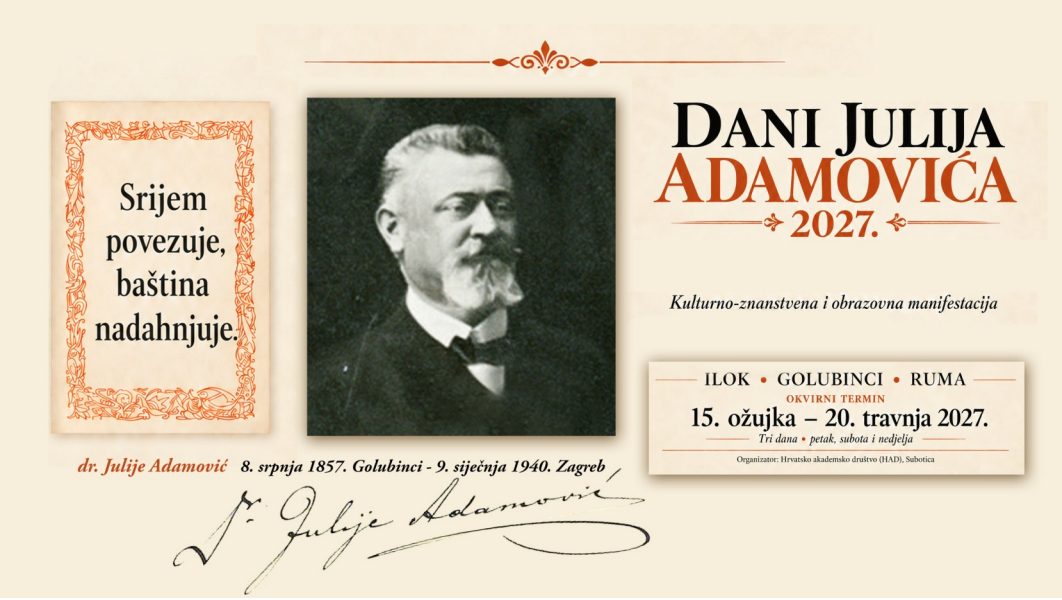
Koordinator projekta **Darko Puharić** predstavio je dosadašnji istraživački rad na Adamovićevoj biografiji. Naglasio je kako svaki novi pronađeni podatak dodatno otkriva širinu njegova djelovanja i potvrđuje važnost sustavnog istraživanja njegove ostavštine. "Istražujmo, budimo ponosni i svi zajedno ispričajmo priču o velikom Hrvatu iz Srijema koji je ostavio značajan trag u

europskoj kulturi", istaknuo je Puharić. Zahvalio je Hrvatskom državnom arhivu, Sveučilišnom arhivu Zagreb, Hrvatskom školskom muzeju, Sveučilištu Graz, Hrvatskoj matici iseljenika, Središnjem uredu za Hrvate izvan RH i Muzeju grada Iloka na dosadašnjoj suradnji i partnerstvu.

Središnja manifestacija planirana je za proljeće 2027. godine. Prvi dan u Iloku obuhvatit će znanstveni skup i svečano otvorenje, s naglaskom na Adamovićev doprinos jeziku, književnosti, prevođenju i obrazovanju. U Golubincima su predviđeni otkrivanje spomen-ploče, filmska projekcija povezana s njegovim prevoditeljskim radom te jezični i obrazovni sadržaji za djecu i mlade. Završni dan u Rumi donijet će glazbeni program, filatelističku izložbu, zagonetačku radionicu i predstavljanje lokalne gastronomske tradicije temeljene na francuskim eno-gastronomskim znanjima i vješrinama.

Uz manifestaciju planiraju se izrada opsežne, dokumentirane biografije i uspostava digitalne arhive Adamovićevih djela i dokumenata. U pripremi je i dokumentarni film, za koji se predviđa uspostavljanje partnerstva s Hrvatskom radiotelevizijom.

Pored već spomenutih, među potencijalnim partnerima iz Hrvatske navedeni su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Matica hrvatska i njezin Ogranak Vukovar, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, državni arhivi u Osijeku i Vukovaru te Filatelističko društvo Vinkovci. Predviđena je i suradnja s Francuskim institutom u Zagrebu, dok su Hrvatski sabor i Vukovarsko-srijemska županija navedeni kao potencijalni pokrovitelji. Konkretni oblici sudjelovanja i potpore utvrđivat će se tijekom pripreme projekta.

Na predstavljanju su sudjelovali Andrija Matić, Mato Groznica, Igor Gašparović, Nikola Jurca, srijemski biskup mons. Fabijan Svalina i Darko Puharić.

„Dani Julija Adamovića 2027.” zamišljeni su kao početak dugoročnog istraživanja i popularizacije njegova djela te kao poticaj očuvanju hrvatske kulturne i intelektualne baštine Srijema i povezivanju hrvatske zajednice u Srbiji s institucijama u Republici Hrvatskoj.

https://www.facebook.com/profile.php?id=61595971533164